MEMLEKET YAYINLARI

NİHAT
AKSEYMEN

durgunda bir kurşun

NİHAT AKSEYMEN

durgunda bir kurşun

MEMLEKET YAYINLARI : 5
(Şiir dizisi : 3)

Dizilip basıldığı yer
BAŞNUR MATBAASI
Ankara, 1967

öykünün sonuna yetiştiniz
toprağa yolculuk
hele kurban
eski dostlar
sur dibine adam arıyorlar
sevinin baylar tanrı öldü
şarkı
doğan çocuk
kösericiler semti
ozan
panayır
alışkanlıklar
yaradanın adını sen koymuşlar
özgürlük ağacı
tutuklu
arka sokak adam ve yağmur
aydınlığa çıktı yerlerimiz
adın sokak afişlerinde büyüdü
savaş günüdür

yürüyorum erdeme yürüyorum
doğayı ellerimle taşıyorum
önüne geçilmez

ÖYKÜNÜN SONUNA YETİŞTİNİZ

1 — Böyle başladı —

Yıllar yılı kavruk omuzlarıma
öğle güneşlerinin terini bağışladın
yaban
vermediğini aldın vereceğini vermedin
seni büyük bellledim
ama çıktı oyunun kan gibi
oyun ne oyun.

2 —

Şimdi oradan geliyorum tepeden
kara sakız satanlardan dondurmacıdan genelevden..
Hepsi tek renk mi diyorsun? Ha?
Değil. Her renk var sarı beyaz kırmızı
ille de kırmızı
durgun sularda ilk uyanış lodos çıktı lodos
geçti artık cami avlularında güvercin kovaladığım dünler
yüce destanı yazılıyor insanın
bakire meryemin oğluna karşın.

3 —

Geçit başladı yook
işte bizim günümüz nereye?
Başladı duymuyor musun
trmapet seslerini şarkıları çocukların söylediği?
Geliyorlar
düze indiler binlerce ağızdan
ağları bundan böyle balıklar çekecek.

TOPRAĞA YOLCULUK

Siz ey çağların en uysal savaşçıları
çıkın toprağa katar katar
yol yol
adım adım
devşirin en güzel düşlerinizi çeşmelerden
sağın çiçekleriniz uyy
katışmayanın gözleri kör olsun

inan olsun anlatamıyorum
inanmıyorlar hay deli oğlan
toprağa yahu çıkmak
trenlerle uzun uzun kamyonlarla
tutmak kıraçlığa haykıran elleri

haydin sokağa salınmış çocuk hıçkırıkları
kalkın
kalkın doğmuşlar doğacaklar
hastalıklılar tenekeci muslukcular

inanmıyorlar hay deli oğlan
trenlerle uzun uzun kamyonlarla
uyy

kalkın siz ağzı sarmısak kokan adamlar siz de
izmaritciler tefeciler cepciler
kentin en dindarları eskiciler
haydin sizler bir yanıma
sizler bir yanıma
toprağa gidiyoruz.

Nolde : Tahta gravür

HELE KURBAN

Toprak
tohum
emek
işte üç kutsal silah

karadenizde bir liman boyun boyun dalgakıran
insanı ezik
insanı yaratıcı
onların rahat uykularında da yaşasa
satıcının gür sesinden demircinin çekicinden belli
doğan günün kızılından gecelerin karasından belli

bozkırda sabahlar ayaz keser
gocunur yaralar kanar
parmaklar boğum boğum
düğümlersin sesini el çekmesi yünlere

bir gariplik çöker adama akşam zamanı
bakraçlar geçer kuşlar geçer
yarılır karpuzlar kan kırmızı
en dokunaklıları mahpus türküleri ve
mavzer

tohum
inanç
öfke
hey kurbanın olam.

ESKİ DOSTLAR

Gitmişler bir sabah
uğultulu gecelere tekerlek seslerine karışıp gitmişler
yalnız eski umutlar kalmış büyütülen çocuk arabalarında
artık bezler boş teneke kutular.

Heckel : Masada oturan iki adam, tahta gravür

SUR DİBİNE ADAM ARIYORLAR

Sarı boyalı bir ev var karşıda
çoktandır sevmem o rengi
fırtınalı gecelerde en iyisi hiç bakmamalı
kurşunlar yağar dört bir köşesinden oyun kurar iriler
bilmeyene kör döğüşü...
Biz neler görmüşüz özüm
gediz çayında ısırganlar sarmış yöremizi bozüyükte aktarmalar
lüle taşı bizi oymuşlar
senin kurşunun bir tutkulu bakıştır bize.

Götürüp bir ozanı surun dibinde kurşunluyorlar
suçu insan sevmesi
kanları karışıyor çeşmenin yalağında iri tükrükleriyle kol-
başının
sokakta kalmıyor ölüsü..
Kolbaşı da katılıyor oyuna şarap içiyorlar dizleri üstünde
kirli bir beyazlık hem çiftleşmekten usanmıyor kolbaşı.

Çocukları buruyorlar ozanları vuruyorlar
surun dibi hep kan oluyor
sonralara kimse sahip çıkmıyor.
Uzun kargılarla kapıları vuruyorlar
kan kokuyor üstleri başları yatakları deviriyorlar
otlara saplıyorlar hançerlerini
acaba ne arıyorlar
önlerinde köpekleri çekip gidiyorlar.

Sarı boyalı eve bakıyorum
fırtınalı gecelerde en iyisi hiç bakmamalı ama
önünde sonunda sur dibine çağırıyorlar
kara gözlüklerinin altından adam arıyorlar
.....
kentlerde adamlar ufalıyor ufalıyorlar.
...Suçludurlar.

SEVİNİN BAYLAR TANRI ÖLDÜ

KALABALIK

Gücünü aştı da omuzuna yükledikleri...

ADAM

Sapsarı bir öğle zamanıydı öldürdüler ak saçlı kocayı
hem dualarla istemiyerek
ekinde pazarda ormanda her yerde
çelik tırtıllı tanklarda kan yeni kurudu.

Kıtlık zamanıydı
tanrı vermedi dediler
her evden çıktılar üçer beşer uydular el kapısına
dönmemecesine dönmemecesine..
Kocayı işte onlar öldürdü
tanığımdır ölü ve ötekiler
ajanslarla birlik.
Sevinin.

KALABALIK

İşte ekinlerimiz büyüyor
suyumuz akıyor
kadınlarımız doğuruyor.

ŞARKI

O şarkıyı duydum ilkin. Sonra köpekler havladı
yaktığım kibritleri bile kutusuna koyar oldum
susun dedim dinlemediler
ben sustum
inandılar.

Bir zaman sonra kalktık kirli camlardan sokağa baktık
haydi dedik yürüdük...
Kaldırım kahvelerinde emekliler tavla oynuyordu
birinin sigarasını yaktım sakallarını yaktım oh olsun
radyoda söylevler vardı
kuru kemik takırtıları geldi kulağıma
kibrit kutumu arandım
birden şarkıyı duydum soluğumu kestim
herşeyden yükseliyordu
taştan topraktan halktan
ilkel tamtamlar eşliğinde halktan
eşyanın şöyle bir karış üstüne çıkıyor orada şekilleniyordu
koskoca bir senfoni yarattılar o ilkel tamtamlardan.

DOĞAN ÇOCUK

Sokaklarda kıvrana kıvrana bir çocuk doğuyor
uzanın eller ona
zorlu gecelere ilk öğütlerini verin

cılız cahil küçük çocuk
güçlü bilge yiğit çocuk

doğumu uzun zaman aldı sokaklarıma
sancılar çekti acılar gördü
karda eğildi dalları kapandı yolları
ama günü geldi eridi karlar
yollar serildi yol yol
doğdu benim doğumu yüz yıl geciktirilen çocuğum

cılız cahil küçük çocuk
güçlü yüce bilge çocuk.

Korkmayın dostlar yaşayacak
açacak yolları bir bir insanın insanlığına doğru
köle olacak tanrı olacak bayrak olacak
ve yaşayacak.
ve yaşayacak.

KÖSERECİLER SEMTİ

Yağmur yıkadı yaprakları ve tüm duyarlığını toprağın
soydu gecenin serinliğine ak ak
dönenleri uzak dağ köylerine heybelerle

yağmur arıttı yaprakları ve tüm duyarlıkları
ve herkesi
sonun başlangıcına doğru.

bırakın çok sesli şiiri
alın kirlilerimi alın siz beni dinleyin
onları da siz kirlettiniz

Léger: Litografi, 1953

OZAN

Cumhuriyet alanının ışıkları oniki dedin mi söner
umut başıboş kalır
ve ben derim iki önce şarkıyla şiir
somut çıplak namuslu
bunlar başlatacak örgüsünü eylemin
bunlarla bir bir
vardiyada gündelikler artacak
hamsi mısır tütün
artacak direnç kemençenin yerini alacak
ve bunlarla
bunlarla kişioğlu umutlanacak

her şafağın ulağı
sempatizan partizan
önce önce ozan

oniki dedin mi uyur samsunun otelleri
anıtları
sokaklarda atar çizdikleri kader
ve ben derim ki
herşey önce şiir ve şarkıda başlar.

PANAYIR

Korkunç bir uğultu ortalıkta sövgüler çığlıklar
sarı sarı kamyonlar taş dökmeye başlar
kızlar geçerler yanlarından, ıslak eller susarlar birden
ötede çevirmeye uğraşırlar ırmağı oluğundan
doğduklarından beri aynıdır işleri
bırakmazlar kenti yunsunlar suda..
ÇIĞIRTKAN bir sandığa tüner: uyun sözlerime .
siz de katılın siz de...
Bir kadın çömelmiş gizliden çamaşır yıkar
okşarlar bacaklarını sudan uzanıp
sızlanır.

IRMAK: doğduğundan bu yana üstümde uğraşanlar
bilin hep aktığım yönedir işler
yosunlarım binlerce yıllıktır suyum içilmese de
başka uğraş bulun kendinize.

İlerde çocuk uçak yapıp atar hep atar
uçman olmaya doğmuştur ortalığa
analığıysa ağlar hep ağlar.

ÇIĞIRTKAN tepinir ziller çalar: siz de katılın haydi..

Yoksulların çocukları daha bir kavruk olur
doğmadan dilenmeye yarınlarını..
Balkonlara çamaşırlar asılır ak kokulu ipler gerilir
kızlar utanırlar eteklerini çekerler yüzlerine.
Çalışanlar eksilmeye gelemezler
daha dün boğdular dursunun oğlunu
boşuna uğraşmayın dediğinden
beri yanda okşarlar durmaksızın bacaklarını kadının
gizliden çamaşır yıkamaktadır.
üşür ama zorunludur.

IRMAK: doğduğundan bu yana başka uğraş bulamayanlar
yoşunuma yosun mu eklediniz
balığıma balık mı kattınız
yoksa güneşi getirenleri mi boğdunuz?

ÇIĞIRTKAN bir adamın omuzuna biner bağırır: budur
benim işim başka şey bilmem.

Sarı sarı kamyonlar kum çekerler gecede
kadın utanır bir çift elin çıplaklığından
utanç çoğu kez doğruyu bulmasıdır,
kızlar geçmez olurlar ana olurlar
eksilmeye gelemeyenler eksilir
çamaşırcının bacakları kurtulur
çığırtkanın sesi daha boğuklaşır: benim suçum yok
bu işi onlar verdi..

Çığırtkan çığırtkandır ya ırmak bildiğince akar.

ALIŞKANLIKLAR

Elimde bir kutu çıkmazından yağlıboya
fenerleri bir de elimi boyuyorum
anneciğim kan diyor ağlıyor
alışkanlıklarımı ateşe atıyorum sesini bile duyurmuyor
— resimlerde gözlüklerim hep çarpık çıkıyor —

elini uzatsan gün doğacak
setbaşında onbaşı emirler veriyor
bursanın ışıkları gözümü alıyor
bekçi düdükleri geceyi bölüyor bir daha
onlar geçiyor koşar adım sıcak odalarına
karanlığa karılarına
bense hiçbir yerlere gidemem
o eskidendi
en iyisi bu denli bağırmayın.

YARADANIN ADINI SEN KOYMUŞLAR

Birinin ince gölgesi vurdu karşı duvara
düşler büyüttüm güzelliğine yalnızlığımda
bir yerlerde saatler belli iki onikiyi vurdu
duymadın.

Işığın sönmüyordu ama büyüyemedin
ayaklara düştün
kediler koşuşmaya başladı görmedin
seni diriltecek gözlerini yerden kaldırmandı
erken sabahlarda taşaronlar sövmemeliydiler
geçimin bir uykulu elin çağrısını beklememeliydi.

Kimselere baş eğmedim
düşler büyüttüm güzelliğine artık yalnız değilim..
Bir yerlerde saatler onikiyi vurdu.
Duydun. Dirildin.

ÖZGÜRLÜK AĞACI

Saat kulesi altında akçıl adamlar var
gördüm
bir de kolları devinime uzanan yüce çınar...
İyice zorlamalıyım zamanı
pinekleyen saatlerde.

Bu çınar hiç kurumayacak.
Ya şu rıhtım kahvesinde durmadan dantel
işleyen kadın
şu yeşil hırkalı.

Bu tepelerde hiç uyunmazmış
yüce çınarın yanına kimseler uğramasın diye

ben ne zaman çarşının içinden geçsem görürüm
kule dibinde çömmüş akçıl adamlar
ötekiler görmez ne onları ne beni
bir de şu yeşil hırkalının durması
yaklaşan danteli.

itin ak mı kara mı olduğu kavgada belli olur demişler gibi dostun düşmanın niceliği çıkar az sonra

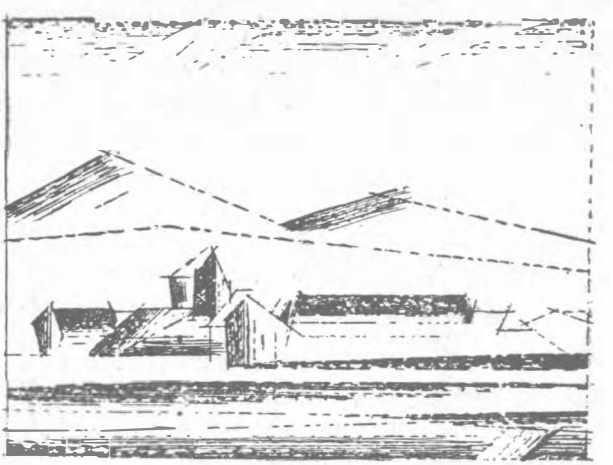

Feininger : **gravür**

TUTUKLU

Sarı gazete kâğıtlarında kalmış bilmecedir yollar
çizen de bilmez.

Her ışıyan günde önce yaşlı kadınlar
söyleşe dertleşe
nazlı salınışlar incecik bir türkü
yavaştan bir toprak kokusu

her resmin ayrı bir yeri vardır
her dostun
konsolun bir köşesinde oturup donarlar
genellikle duman rengidir giysileri.

Bildiktir dışarısı bizdendir
denize atlayan adamlar görürsün gözünü yumsan
çamın ellerini sayarsın tam beş tane
bir mutluluk seçersin
çıplak omuzlarını kadınların
başkalaşırsın.
Oysa ışıyan günün ardı bezginlik
kara kapkara
yatağının kıvrımlarında hamam böceği yol arar kendine
çayının şekerini ellerinle koyamazsın
insanı insandır içersinin
bilsen şaşarsın.

ARKA SOKAK ADAM VE YAĞMUR

Adam sabah uyandı
gözleri duvarda örümcekler diye düşündü
ama geç kalmıştı
akşam ilk iş onları temizleyecekti
kalktı traş suyunu koydu esnedi bir iyi
sonra anlamadığımız şeyler yaptı
ve çıktı.
Düşüncesiz yağmurlar yağıyordu dışarda
kediler bile sinmişti saçak altlarına
yandaki evin kadını azığını tamam ediyordu kocasının
yüzü akıl almaz biçimde karışıktı kadının
yağmura elini uzattı ağız dolusu sövdü
gürültüyle kapadı ardından camı.
Gazeteci çocuk geçti bisikletiyle...
Aldırmadı adam aldırmamayı öğrenmişti bunca yıl
yalnızca yakalarını kaldırdı
hızlandırdı adımlarını
tütüncü seslenmeseydi ardından sigarayı da unutacaktı
fırından bağırışmalar geliyordu
balıkçılar tablalarını sermişlerdi bile
yürüdü deniz kenarından yürüdü
ıslandı hepten
birden örümcekleri düşündü akşamı ıssızlığını evinin
daldırdı gitti adam.

AYDINLIĞA ÇIKTI YERLERİMİZ

— C. Sağıroğlu içindir —

Penceremden deniz görünür. Her zaman görünür.
İskeleye kişiler iner çıkar
bir tren kalkar kuzeye gider
sen apansız gidersin üsküdara gidersin.

Penceremden eski değirmen görülür. Geceleri görülmez.
Bulvar filmlerinden zenciler gelir
ellerinde sen
yan odada türküler çalar gaziantepten
büyük çelişmelerdir sürdürdüğüm
gaziantep beyoğlu ve senden.

Penceremden manastır görünür
arada bir adamlar gider
yoğurt götürür dantel getirir
çanlar her saat çalar
hele ölülerde hele ölülerde...

Penceremden karşı yamaçlar mı görünür ekinler görünür
yeşilin sarıya döndüğü yerde umut vardır
öylesine sıcak öylesine bildik
oralarda umut askerden dönen yavukluyla başlar
anayla başlar babayla başlar
dilediğince sürer gider..

Soylulara karşı yeni bir hınç dokunur.

ADIN SOKAK AFİŞLERİNDE BÜYÜDÜ

Dün gece yoldan geçenlere seni gösterdim
korkup kaçtılar
seni renklerden de kaldırdılar

bir gözünü oymuşlardı çevre çocukları
sonra bıyık da yapmışlardı

tutamadığım kedilere teneke bağladılar
bir paket sigaraya eller uzattılar
senden başkası olmayacak demiştim
sözümde durdum.

ne zaman ki haykırışlar düğümlenecek dudaklarda
kırık aynalarda yalnız çizigler kalacak

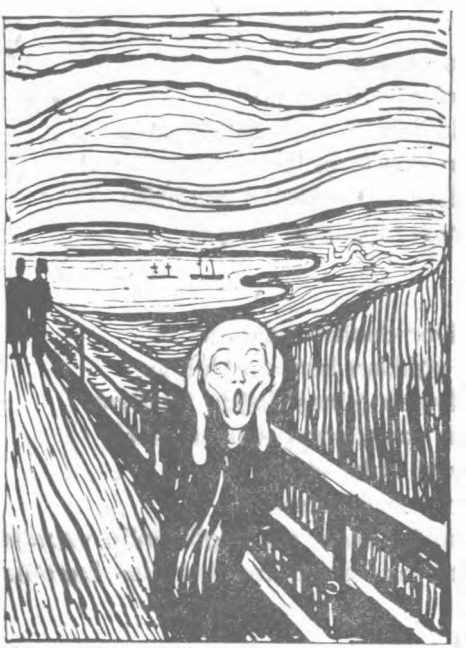

Munch : Çığlık. Litografi. 1895

SAVAŞ GÜNÜDÜR

Davran savaş günüdür
açıl ardına tekerlek izlerinin
taş basamaklardan çık taş odalara gir
duvarının biri ocakta çatlamış olsun
rüzgâr uğuldasın alsın ölüleri götürsün
davran istemezsen geride kalmak.

Türküler geliyor denizin üstünden..
Hani eşkiya çığlıkları hani erkekliğin..
Davran be davran güneş doğdu tepelere
haniyiz desen çocuklarına varırsın el ele
ödlerinden yeşil sular akar
bir ağızdan türkü tuttursan
duymaz mısın bir avuç çekik gözlünün yaptığını ötelerde
kara derilerine bir yeni dünya kurdular başkaları

davran be davran adı namus günüdür.

YEM SANAYİİ TÜRK A.Ş.
FABRİKALARINDA İMAL EDİLEN

	Enerji-Besi
Proteinli	Süt
Vitaminli	Buzağı — Kuzu — Oğlak
Antibiyotikli	Tavuk Yumurta
Mineralli	Tavuk besi
	Piliç ve civciv yemleri

KÖYLÜ VE YETİŞTİRİCİMİZİN EMRİNDEDİR.

Ankara	İzmir
Konya	Eskişehir
Erzurum	Bandırma
İstanbul	Mersin

YEM FABRİKALARI SİZİN İÇİN ÇALIŞMAKTADIR.

Yem Sanayii T.A.Ş. Genel Müdürlüğü
Mithat Paşa Cad. No. 56 - Kat 2 - YENİŞEHİR — **ANKARA**
Tel : 12 72 79 — 17 31 95 — 17 43 28

Kapak düzeni/Kahraman Erciyes

3 Lira